

Säkerhetskultur

Erfarenheter och dess roll i säkerhetsarbetet

ANS-seminarium

Transportstyrelsen, Norrköping

2020-03-12

Nicklas.svensson@transportstyrelsen.se

Transportstyrelsens beskrivning av säkerhetskultur

Säkerhetskultur handlar om en organisations gemensamma sätt att **tänka och agera i förhållande till risk och säkerhet**, dvs. hur en organisation prioriterar och **faktiskt arbetar** med risker och säkerhet kopplat till sin verksamhet.

Sju områden med delaspekter

1. Säkerhetsengagemang
2. Kommunikation
3. Rapportering kultur
4. Rättvis kultur
5. Lärande kultur
6. Resurser, kompetens och förutsättningar
7. Systematiskt säkerhetsarbete

Viktiga säkerhetskulturområden

- **Säkerhetsengagemang:**
  - Ledningen visar förståelse och prioritering av säkerheten
  - Ledningen uppmuntrar säkert arbete
  - Medarbetare visar förståelse och prioritering av säkerheten
  - Medarbetare är delaktiga i säkerhetsarbetet
- **Kommunikation:**
  - Tillgång till och spridning av säkerhetsinformation
  - Diskussioner och information om säkerhet internt
  - Samarbeten/utbyten av erfarenheter med externa aktörer

Viktiga säkerhetskulturområden

- **Rapporterande:**
  - Personalen kan, vet hur och vågar rapportera
  - Får feedback/återkoppling
- **Rättvis:**
  - Rättvis behandling vid misstag utan syndabockstänkande
  - Tydlig gräns mellan acceptabla och oacceptabla fel
- **Lärande:**
  - Lära av sina egna och andras misstag och erfarenheter
  - Ständiga förbättringar och anpassning till förändringar
  - Uppföljning och återkoppling till organisationen

Viktiga säkerhetskulturområden

- **Resurser och kompetens:**
  - Kunskap om & förståelse för organisationens säkerhetsstyrning
  - Tillräcklig tillgång till tid, personal och utrustning
  - Säkerställa personalens kompetens, utbildning och fortbildning
- **Systematiskt säkerhetsarbete:**
  - Struktur, systematik och spårbarhet
  - Säkerhetsanalyser & följa upp åtgärder kopplade till identifierade risker
  - Tydlighet vad gäller ansvar, befogenheter och roller
  - Proaktivt och reaktivt

Uppmärksammat och prioriterat begrepp

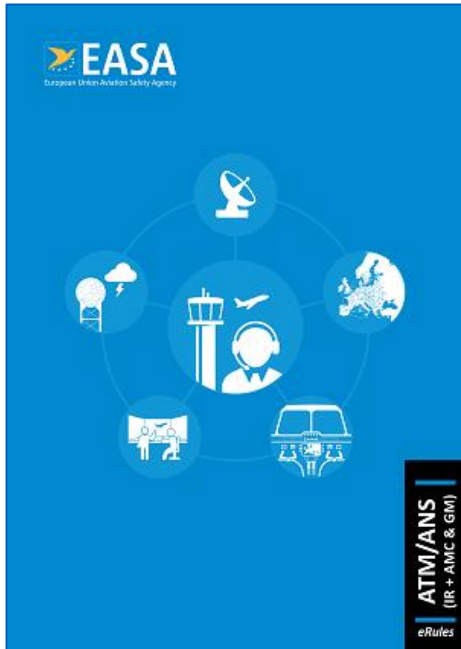
Ref: ICAO SMM, Fourth Edition, 2018

Chapter 3. Safety culture .....
3.1 Introduction.....
3.2 Safety culture and safety management .....
3.3 Developing a positive safety culture .....

“Annex 19 requires that both States and service providers promote a positive safety culture with the aim of fostering effective safety management implementation through the SSP/SMS”

“Safety culture is arguably the single most important influence on the management of safety. If an organization has instituted all the safety management requirements but does not have a positive safety culture, it is likely to underperform”

EU-förordning 2017/373

*“It is appropriate to introduce **safety culture** as an aspect of the management systems of the service providers in a manner that promotes **understanding and improvement of those systems**, while acknowledging the need to strengthen management systems further, especially by integrating reliable occurrence reporting”*
(under skäl för införandet av förordningen, sid 2, (7))

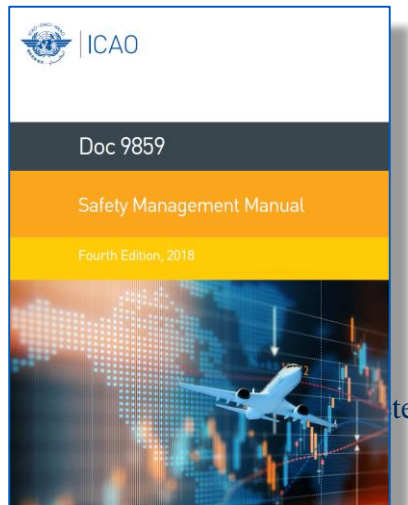
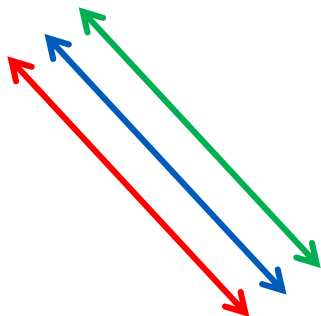
Det är lämpligt att införa säkerhetskultur som en aspekt av tjänsteleverantörernas ledningssystem, på ett sätt som främjar förståelse för och förbättring av sådana system, samtidigt som man erkänner behovet av att ytterligare stärka ledningssystemen, särskilt genom att integrera en tillförlitlig händelserapportering.

Tre samverkande element

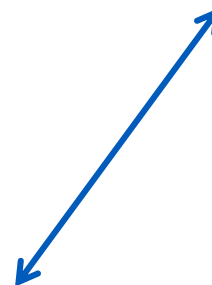
Säkerhets-
styrning

Vad skrivs?

Kunskap,
förståelse,
motivation

Vad förstås?

Faktiskt
beteende

Vad görs?

Tre samverkande element

Säkerhets-
styrning

Vad skrivs?

Hur når vi dit?

Kunskap,
förståelse,
motivation

Vad förstås?

Hur undviker vi att
hamna där?

Faktiskt
beteende

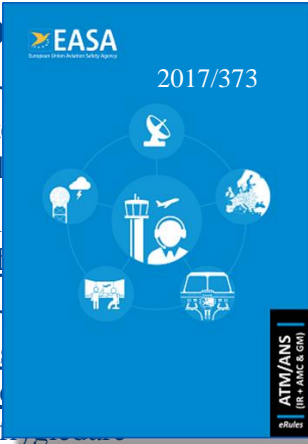
Vad görs?

ATS.O

EASA

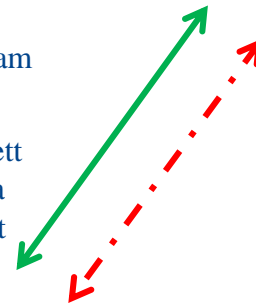
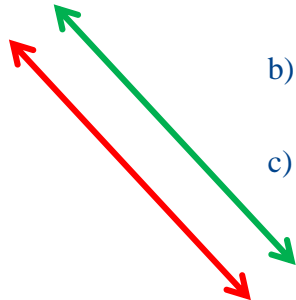
2017/373

- a) Utan...
- b) Utbi...
- c) Utan...

/Trötthet

policy för
os
nsprogram
trötthet
ervaka ett
hantera
trötthet

Säkerhetskulturen då?

Säkerhetsengagemang?

Kommunikation?

”Förebygga och reducera de negativa effekterna av trötthet på flygledare, för att därigenom säkerställa flygsäkerheten”
”Hantera riskerna med trötthet” etc.

**Systematiskt
säkerhetsarbete?**

Rapporterande kultur?

Resurser/kompetens?

Lärande kultur?

Rättvis kultur?

Stöd & inspiration i säkerhetsarbetet

- Safety Policy and Objectives
- Safety Risk management
- Safety Assurance
- Safety Promotion
- Additional Items To Be Considered

Implementering utifrån fyra olika nivåer av "verifikat":

- Present
- Suitable
- Operational
- Effective

Annex 19 reference & text

1.1.4 The safety policy shall

a) reflect organizational commitment regarding safety, including the promotion of a positive safety culture

PRESENT	SUITABLE	OPERATIONAL	EFFECTIVE
The management commitment to safety is <u>documented</u> within the safety policy.		The accountable manager and the senior management team are promoting their commitment to the safety policy <u>through active and visible participation</u> in the safety management system.	Decision making, actions and behaviours reflect a positive safety culture and there is good safety leadership that <u>demonstrates commitment to the safety policy.</u>

What to look for

- All Managers are familiar with the key elements of the safety policy.
- Evidence of senior management participation in safety meetings, training, conferences etc.
- Feedback from safety culture surveys.
- Relationship with regulator and other stakeholders.

Corresponding EU/EASA Requirements

Air Operations	Aircrew	Aerodromes	ATM/ANS	ATCO Training Organisations
AMC1 ORO.GEN.200(a)(2) 'Management system' point (a)(2) - [complex operators]	AMC1 ORA.GEN.200(a)(2) 'Management system' point (a)(2) - [complex organisations]	ADR.OR.D. 005 'Management system' point (b)(2) and AMC1 ADR.OR. D.005 'Management system' point (a)(3)	ATM/ANS.OR.B.015(a)(2) GM3 ATM/ANS.OR.B.005(a)(2) Management system SAFETY CULTURE and ATS.OR.200 'Safety management system' (1)(i) AMC1 ATS.OR.200 (1)(i) 'Safety management system'	AMC1 ATCO.OR.C.001(b) 'Management system of training organisations' points (c), (e) and (f)
AMC1 ORO.GEN.200(a)(1)(2)(3)(5) 'Management system' point (e) - [non-complex operators]	AMC1 ORA.GEN.200(a)(1)(2)(3)(5) 'Management system' point (e) - [non-complex organisations]			

Sammanfattning

- ✓ Viktig del för framgång i organisationers säkerhetsledningssystem
- ✓ En god säkerhetskultur underlättar bl.a. implementering av nya regelverk
- ✓ Kräver att man kontinuerligt och målmedvetet jobbar med sin säkerhetskultur
- ✓ Ledning/chefer och medarbetare har ett gemensamt ansvar
- ✓ Inga enkla patentlösningar som garanterat leder till en god säkerhetskultur